

УХВАЛА ДРУГОГО СЕНАТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Чайкіна Володимира Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини другої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України

Київ
9 листопада 2022 року
№ 29-у(II)/2022

Справа № 3-74/2022(179/22)

Другий сенат Конституційного Суду України у складі:

Головатий Сергій Петрович (голова засідання, доповідач),
Городовенко Віктор Валентинович,
Лемак Василь Васильович,
Мойсик Володимир Романович,
Первомайський Олег Олексійович,
Сліденко Ігор Дмитрович,
Юровська Галина Валентинівна,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Чайкіна Володимира Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини другої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Головатого С.П. та дослідивши матеріали справи, Другий сенат Конституційного Суду України

у с т а н о в и в:

1. Чайкін Володимир Васильович як суб'єкт права на конституційну скаргу (далі – Заявник) звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/179 від 19 вересня 2022 року) визнати пункт 1 частини другої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України (далі – Кодекс) таким,

що не відповідає частині другій статті 19, частинам першій, другій статті 55, пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 394 Кодексу суд відмовляє у відкритті касаційного провадження у справі, якщо „касаційну скаргу подано на судові рішення, що не підлягає касаційному оскарженню“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів впливає таке.

У грудні 2021 року Заявник звернувся до Шевченківського районного суду міста Запоріжжя із позовом до прокуратури Запорізької області та Державного казначейства України про відшкодування майнової (матеріальної) та моральної шкоди.

Шевченківський районний суд міста Запоріжжя рішенням від 14 лютого 2022 року, залишеним без змін постановою Запорізького апеляційного суду від 6 червня 2022 року, відмовив Заявникові у задоволенні позову.

Верховний Суд у складі постійної колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду ухвалою від 21 липня 2022 року на підставі, зокрема, пункту 2 частини третьої статті 389, пункту 1 частини другої статті 394 Кодексу відмовив у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою Заявника.

З огляду на те, що Заявник у касаційній скарзі посилається на підпункти „а“, „б“, „в“ пункту 2 частини третьої статті 389 Кодексу, за якими судові рішення у малозначних справах підлягають касаційному оскарженню, Верховний Суд у складі постійної колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду зазначив, що „наведені заявником обставини <...> не дають підстав для висновку про те, що касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики“, „касаційна скарга не містить інформації, при розгляді якої саме іншої справи, заявник позбавлений можливості відповідно до положень ЦПК України спростувати обставини, встановлені оскаржуваним судовим рішенням“, „аналіз судових рішень у справі та наведені заявником доводи не дають підстав для висновку про те, що ця справа становить значний

суспільний інтерес та має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу“.

3. Обґрунтовуючи свою позицію щодо неконституційності оспорюваного припису Кодексу, Заявник, зокрема, твердить, що „припис пункту 1 частини другої статті 394 Кодексу в чинній редакції не містить достатньо чітких положень про межі і характер здійснення відповідних дискреційних повноважень, наданих законом суду касаційної інстанції, оскільки сама законна підстава для здійснення дискреційних повноважень створює таку юридичну невизначеність, яка є несумісною з принципом верховенства права“.

На думку Заявника, „Верховний суд, відмовляючи у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою Чайкіна Володимира Васильовича, вдався до зайвого формалізму та непропорційно вплинув на можливість отримання ним остаточного рішення цього суду в його майновому спорі, як в інших випадках гарантовано згідно з відповідним національним законодавством. Тлумачення пункту 1 частини другої статті 394 Кодексу судом касаційної інстанції у справі Заявника було таким, що необґрунтовано призвело до обмеження права останнього на доступ до суду“.

4. Другий сенат Конституційного Суду України, розв’язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв’язку з постановленням неодностайно Другою колегією суддів Другого сенату Конституційного Суду України Ухвали від 19 жовтня 2022 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“, виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб’єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

4.1. Зі змісту конституційної скарги випливає, що Заявник не погоджується із законодавчо встановленим обмеженням щодо оскарження в касаційному порядку судових рішень у малозначних справах і вважає його таким, що перешкоджає реалізації права на судовий захист, гарантованого частиною першою статті 55 Конституції України. Проте долучені до конституційної скарги копії судових рішень у справі Заявника свідчать, що він реалізував право на судовий захист.

4.2. Досліджуючи питання забезпечення права на касаційне оскарження судового рішення, Другий сенат Конституційного Суду України зазначає, що Конституція України не містить припису, який би гарантував особі право на касаційне оскарження усіх без винятку судових рішень. Відповідно до Конституції України право на касаційне оскарження судового рішення може бути забезпечене у визначених законом випадках (пункт 8 частини другої статті 129). Утім Заявник не навів жодного аргументу, який би підтверджував неконституційність законодавчого регулювання, яке міститься у пункті 1 частини другої статті 394 Кодексу.

Конституційний Суд України у Висновку від 20 січня 2016 року № 1-в/2016 зазначив, що „особі має бути гарантовано право на перегляд її справи судом апеляційної інстанції. Після апеляційного розгляду справи сторони судового процесу можуть бути наділені правом оскаржити судові рішення першої та апеляційної інстанцій до суду касаційної інстанції у випадках, визначених законом, що сприятиме забезпеченню реалізації принципу верховенства права“ (абзац другий підпункту 3.6.3 підпункту 3.6 пункту 3 мотивувальної частини).

4.3. Аналіз змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів дає підстави для висновку, що Заявник фактично лише висловив незгоду із законодавчо встановленим обмеженням щодо оскарження в касаційному порядку судових рішень у малозначних справах та з судовими рішеннями, ухваленими в його справі, що не можна вважати належним обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваного припису Кодексу в контексті вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, Заявник не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 36, 55, 56, 61, 62, 67, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 54 Регламенту Конституційного Суду України Другий сенат Конституційного Суду України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Чайкіна Володимира Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини другої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГИЙ СЕНАТ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**